

Stuðningspakki stjórnvalda vegna kjarasamninga 2024

Kynning fyrir BSRB 12. mars 2024 - SII

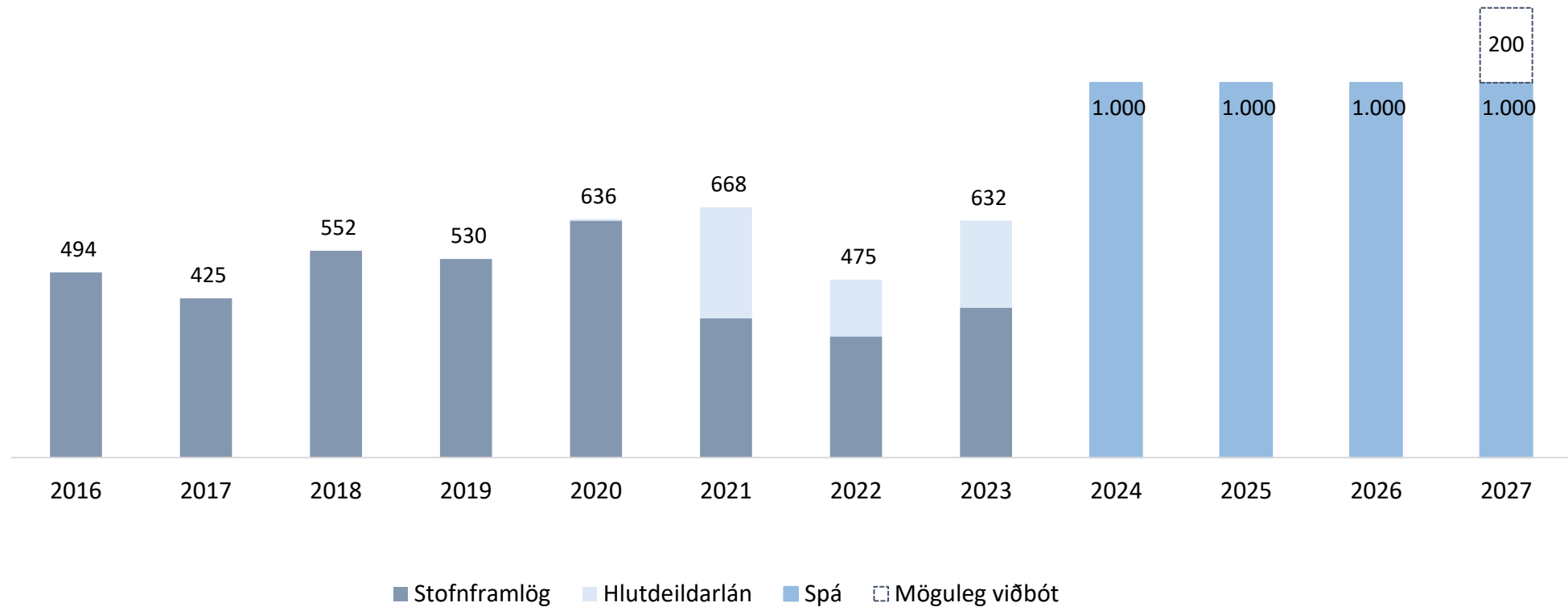
Grunnur yfirlýsingarinnar unnin í Þjóðhagsráði

- Sameiginleg yfirlýsing ríkis og sveitarfélaga
- Aðgerðir til að greiða fyrir langtímasamningum á vinnumarkaði
- Styðja við sameiginleg markmið stjórnvalda og samningsaðila um bætt lífskjör og kaupmátt og skapa forsendur fyrir lækkun verðbólgu og vaxta
- Áhersla á:
 - Uppbygging og framboð húsnæðis
 - Húsnæðisstuðning
 - Barnafjölskyldur

Öflug uppbygging húsnæðis

- Ríkið styðji við byggingu allt að **1.000 íbúða á ári** á samningstímanum með stofnframlögum í **almenna íbúðakerfið** og hlutdeildarlánnum.
- Sveitarfélög tryggji **byggingarhæfar lóðir** til að mæta uppbyggingarþörf
- Stjórnarsýsla húsnæðis- og skipulagsmála **einfölduð og samræmd** til að hraða uppbyggingu íbúða
- **Lífeyrissjóðum auðvelduð aðkoma** að uppbygginu íbúðarhúsnæðis með rýmri fjárfestingaheimildum í leigufélögum

Fjölgun íbúða með opinberum stuðningi

Sérstakur vaxtastuðningur til eigenda húsnæðis

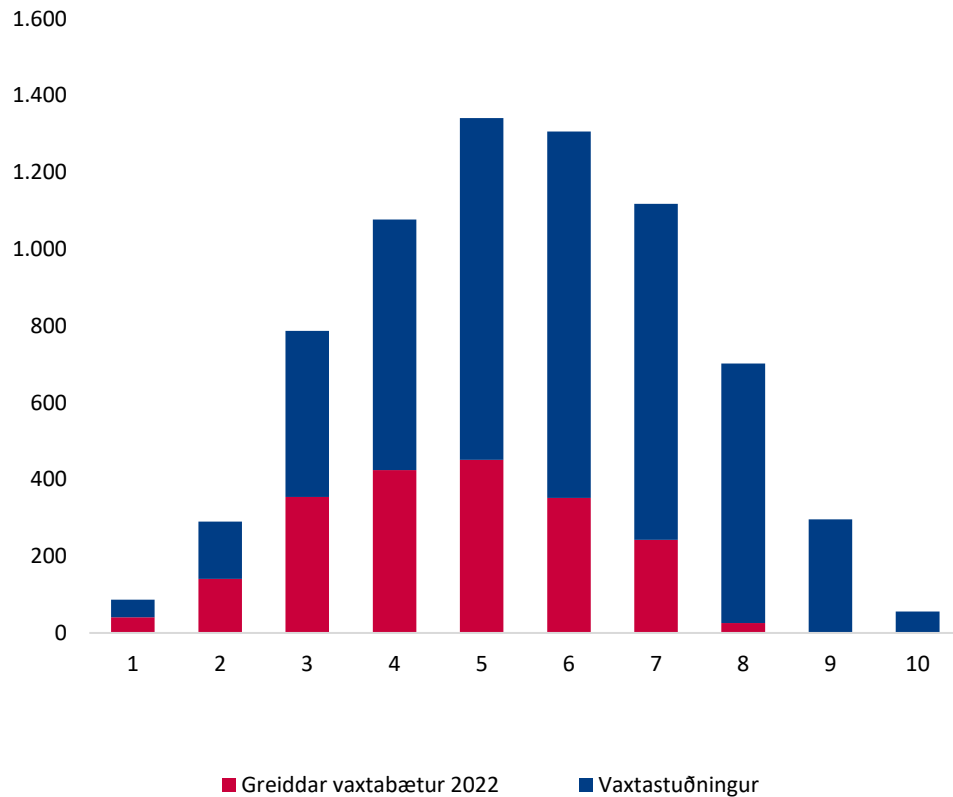
- Komið til móts við heimili með þunga vaxtabyrði með sérstökum vaxtastuðningi í ár vegna vaxtagjalda ársins 2023
 - **Áætlað umfang 5-7 milljarðar króna til ríflega 50.000 einstaklinga**
- Gert er ráð fyrir að stuðningurinn renni inn á höfuðstól íbúðaláns en hægt verður að nota hann til lækkunar á afborgunum sé þess óskað
- Starfshópur mun leggja mat á húsnæðislánakerfið og fyrirkomulag húsnæðisstuðnings hér á landi í samanburði við Norðurlöndin og geri tillögur að framtíðarfyrirkomulagi

Útfærsla sérstaks vaxtastuðnings

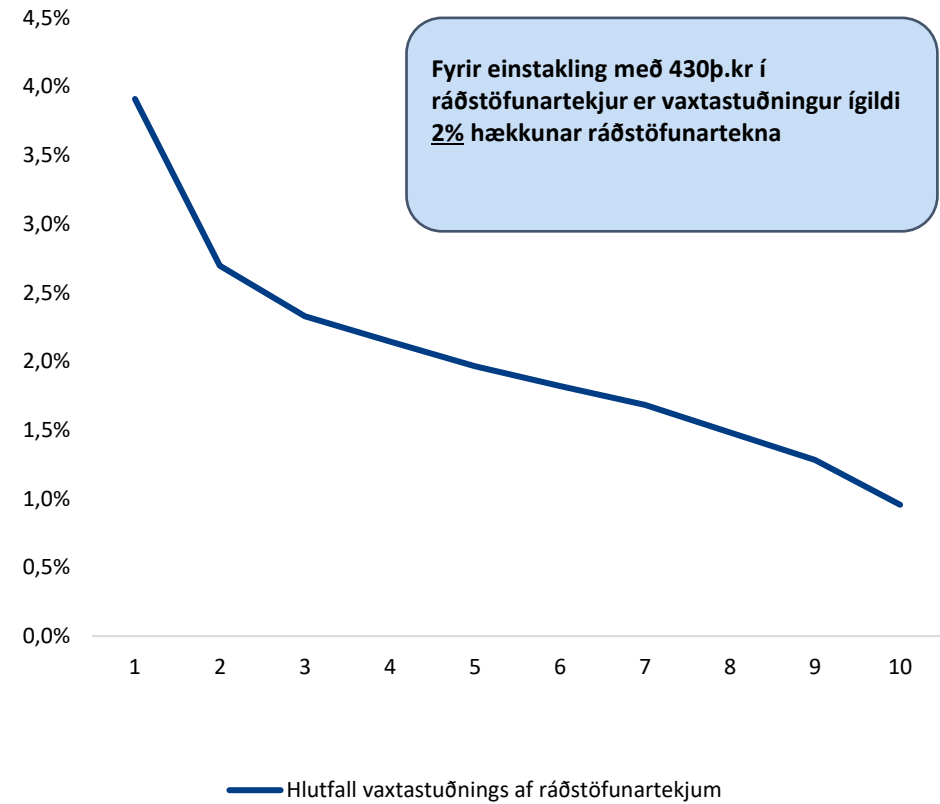
- **23% af vaxtagjöldum** ársins 2023 vegna íbúðarkaupna eða kaupleigu mynda stofn til vaxtastuðnings
- **4% tekjuskerðing** umfram 6 m.kr. á ári hjá einstaklingum og 9,6 m.kr. hjá sambúðarfólki
- **0,5% eignaskerðing** af hreinni eign:
hjá einstaklingum umfram 18 m.kr og 28 m.kr. hjá sambúðarfólki
- **Hámark** vaxtastuðnings:
 - Einstaklingar: 150.000
 - Einstæðir foreldrar: 200.000
 - Sambúðarfólk: 250.000
- Greitt út við álagningu í **maí 2024**

Áætluð dreifing stérstaks vaxtastuðnings

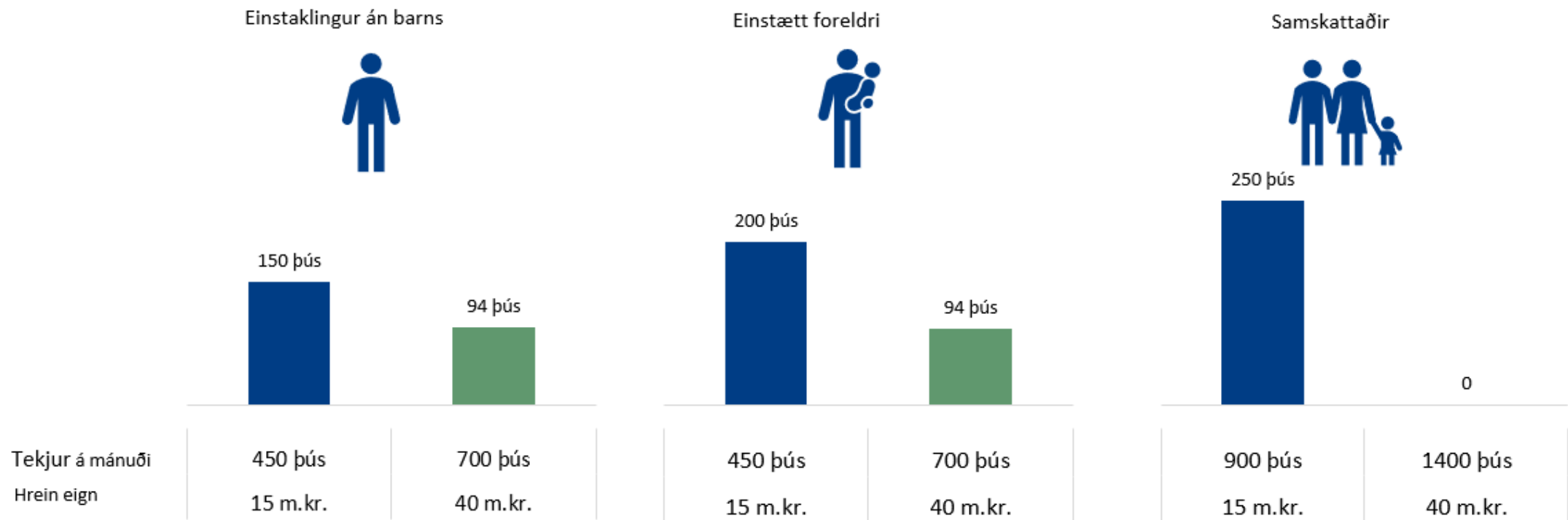
Tíundagreining* sýnir hvernig vaxtastuðningur leggst til viðbótar vaxtabóta eftir tekjutíundum.

Hlutfall vaxtastuðnings af ráðstöfunartekjum þeirra sem njóta stuðnings eftir tekjutíundum.

Nokkur dæmi um áhrif sérstaks vaxtastuðnings

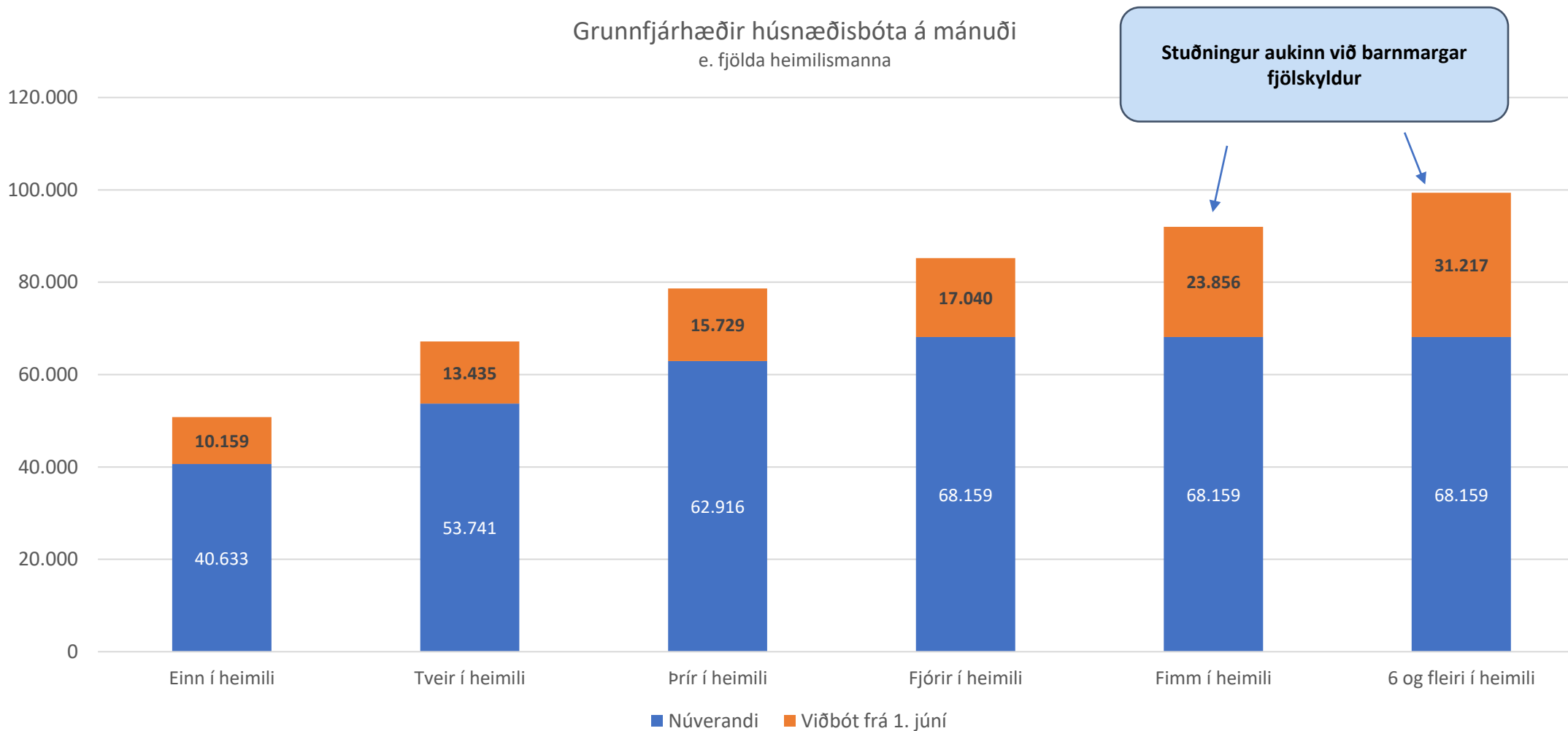

Miðað er við að vaxtastofn (23% af vaxtagjöldum vegna húsnæðis) sé 300 þúsund krónur á ári í öllum tilfellum.

Aukinn stuðningur við leigjendur

- Grunnfjárhæðir húsnæðisbóta hækka um 25% þann 1. júní n.k.
- Stutt betur við fjölmennar fjölskyldur - Greiddur verður stuðningur fyrir að hámarki 6 heimilismenn í stað 4 áður. Eignaskerðingamörk hækka úr 8 í 12,5 milljónir króna
- Aukið samræmi og bætt upplýsingagjöf og umsókniferli sérstaks húsnæðisstuðnings
- Réttarbætur fyrir leigjendur með skýrari ramma um ákvörðun leigufjárhæðar og fyrirsjáanleika um breytingar á leigufjárhæð, skv. frumvarpi sem verður birt á næstu dögum

Grunnfjárhæðir húsnæðisbóta hækka

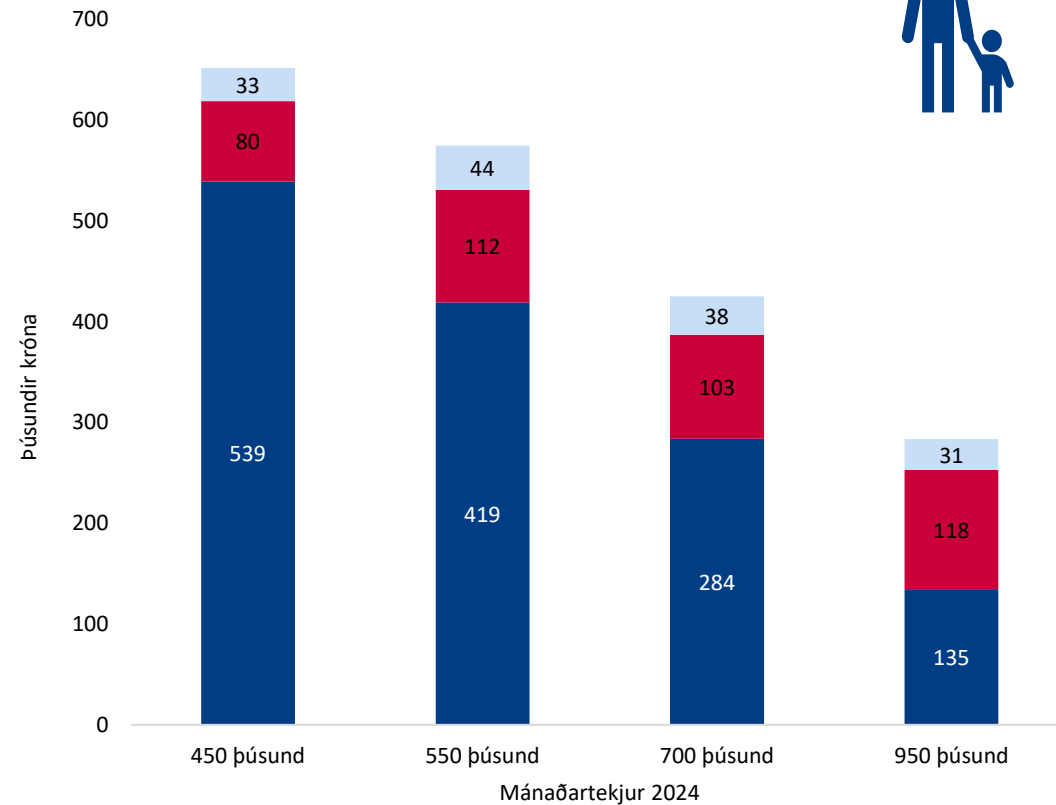

Barnabætur

- Hækkun barnabóta í tveim skrefum á árunum 2024 og 2025
- Þær munu þá nema um 21 ma.kr á ári
 - **3 ma.kr aukning á árinu 2024**
 - **2 ma.kr til viðbótar á árinu 2025**
- Áætlað að foreldrum sem fá barnabætur fjölgi um tæplega 10.000 vegna lækkunar tekjuskerðinga
 - Úr 56.000 í 65.000 foreldra
- Grunnfjárhæðir hækka, tekjuskerðingamörk hækka og skerðingarhlutfall lækkar
- **Hækka** til samræmis við þróun verðlags og launa árið 2025

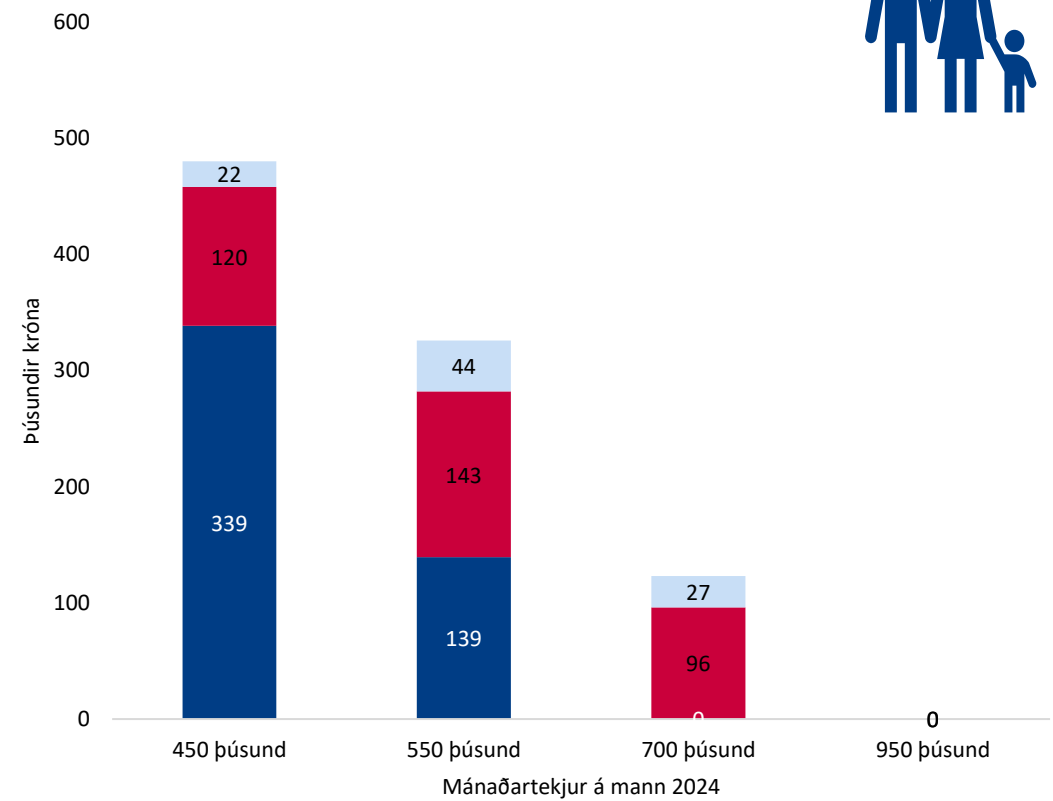
Barnabætur – Eitt þriggja ára barn

Einstæðir foreldrar

■ Barnabætur fyrir ■ Viðbót 2024 ■ Áætluð viðbót 2025

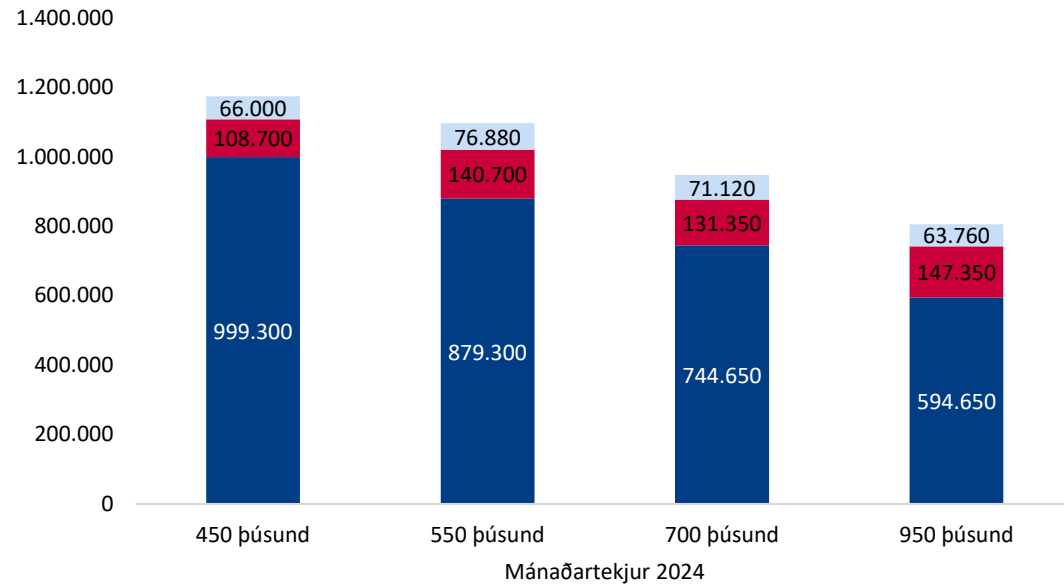
Sambúðarfólk

■ Barnabætur fyrir ■ Viðbót 2024 ■ Áætluð viðbót 2025

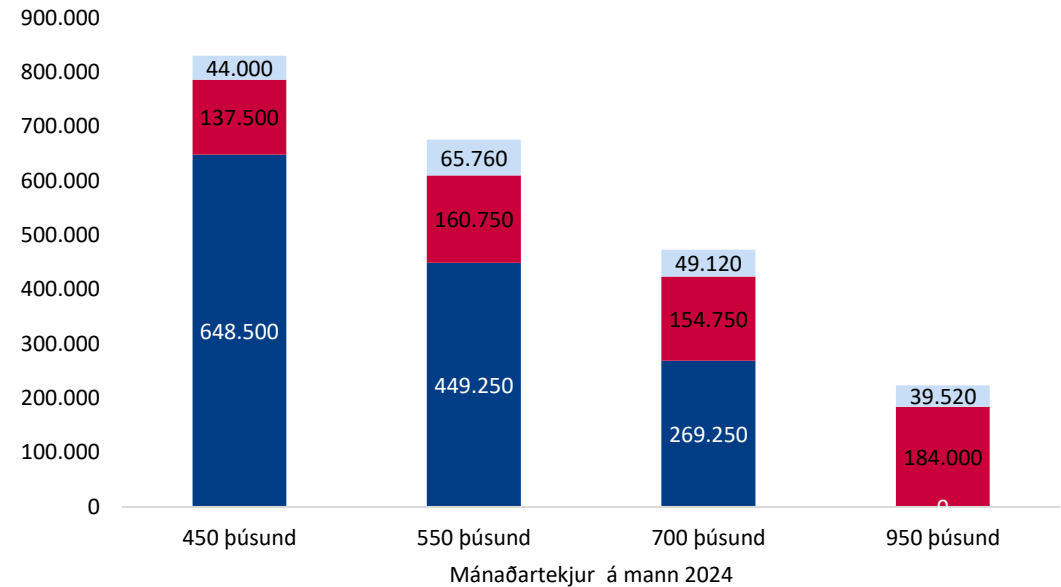
Barnabætur – Tvö börn 5 og 10 ára

Einstæðir foreldrar

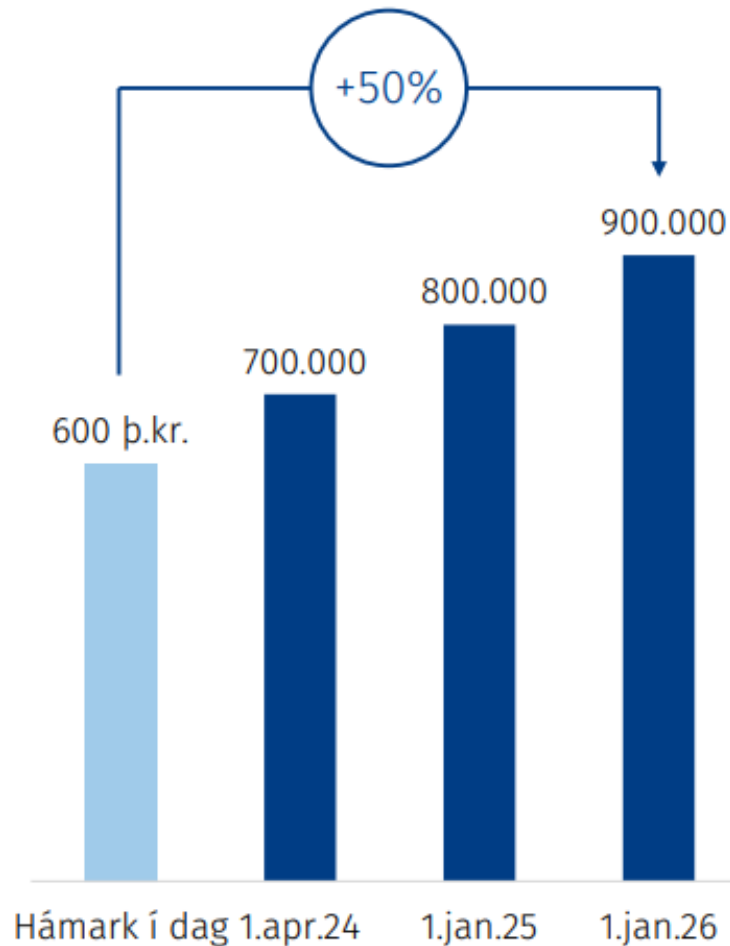
■ Barnabætur fyrir ■ Viðbót 2024 ■ Áætluð viðbót 2025

Sambúðarfólk

■ Barnabætur fyrir ■ Viðbót 2024 ■ Áætluð viðbót 2025

Þak greiðslna í fæðingarorlofi hækkar

- Hámarksgreiðslur úr Fæðingarorlofssjóði hækka í áföngum til að mæta hækkunum launa og verðlags
- Stuðlar að markmiðum um að tryggja börnum samvistir við báða foreldra og gera foreldrum kleift að samræma fjölskyldu- og atvinnulíf
- Dregur úr tekjufalli foreldra í fæðingarorlofi með hækkun hámarksgreiðslna um 50% til 2026

Bilið brúað milli fæðingarorlofs og leikskóla

- Á samningstímanum er stefnt að því að brúa bilið milli fæðingarorlofs og leikskóla.
- Aðgerðarhópur ríkis, sveitarfélaga og aðila vinnumarkaðarins undir forystu forsætisráðuneytisins vinni tímasetta áætlun um aðgerðir til að loka umönnunarbílínu.
- Horft verði heildstætt á umönnun og menntun barna frá 0-18 ára og m.a. skoðað hvort þörf sé á kerfisbreytingum til að ná settum markmiðum.

Gjaldfrjálsar skólamáltíðir

- Unnið að því í samstarfi ríkis og sveitarfélaga að skólamáltíðir grunnskólabarna verði gjaldfrjálsar frá og með haustinu 2024 og út samningstímamann
- Kjarabót fyrir forelda grunnskólabarna og mikilvæg aðgerð til að tryggja jafnræði og draga úr fátækt barna
- Foreldrar greiða nú víðast um 12.000 kr. á mánuði fyrir skólamáltíðir grunnskólabarns
 - nemur um 108 þúsund krónur á ári fyrir heimili með eitt grunnskólabarn eða 216 þúsund fyrir tvö börn.

Virðismat starfa

- Kynbundinn launamunur er enn til staðar sem skýrist einkum af kynskiptum vinnumarkaði og kerfisbundnu vanmati á hefðbundnum kvennastörfum
- Innleitt verði í áföngum virðismatskerfi sem byggji á tillögum aðgerðahóps um launajafnrétti og jafnrétti á vinnumarkaði

Aðhald í opinberum gjaldskrá

- Gjaldskrár ríkisins hækka almennt ekki umfram 2,5% á árinu 2025
- Tilmæli til sveitarfélaga að hækka ekki gjaldskrár fyrir 2024 umfram 3,5% og endurskoða gjaldskrár ársins hafi þær hækkað meira. Horft sérstaklega til gjaldskráa er varða barnafjölskyldur og fólk í viðkvæmri stöðu.
- Gjaldskrárhækkunum stillt í hóf eins og kostur er á samningstímanum.

Heilbrigðisþjónusta fjarri heimabyggð

- Dregið verður úr kostnaði þeirra sem þurfa að sækja heilbrigðisþjónustu fjarri heimabyggð með fjölgun niðurgreiddra ferða sjúkratrygginga í 4 á ári

Ábyrgðasjóður launa, vinnustaðanám, Menntasjóður námsmanna og framleiðni

- Hækkun hámarksábyrgðar launa úr Ábyrgðasjóði launa hækkar úr 633.000 kr. í 850.000 kr. þann 1. apríl 2024 og 970.000 1. janúar 2025
- Framlög til Vinnustaðanámssjóðs verð aukin um 150 m.kr á ári til að efla vinnustaðanám og fjölga tækifærum nema til starfsþjálfunar
- Létt vaxá tabyrði og dregið úr ófyrirséðum hækkunum vegna verðbólgu og vaxta á afborganir námslána hjá Menntasjóði námsmanna. Skilyrði fyrir námsstyrkjum rýmkuð og stefnt að því að afnema ábyrgðarmannakerfi námslána
- Sérfræðingaráði um framleiðni verður komið á fót til ráðgjafar fyrir stjórnvöldum um hvernig stuðla megi að aukinni framleiðni, sem er undirstaða kaupmáttar og bættra lífskjara

Dæmi um aukinn stuðning við fjölskyldur Fólk með húsnæðislán

■ Sérstakur vaxtastuðningur
■ Auknar barnabætur 2025

■ Auknar barnabætur 2024
■ Gjaldfrjálsar skólamáltíðir*

Til viðbótar, ekki sýnt:

- Hærri greiðslur í fæðingarorlofi
- Lægra leiguverð með stofnframlögum

Einstæðir foreldrar með 1 barn

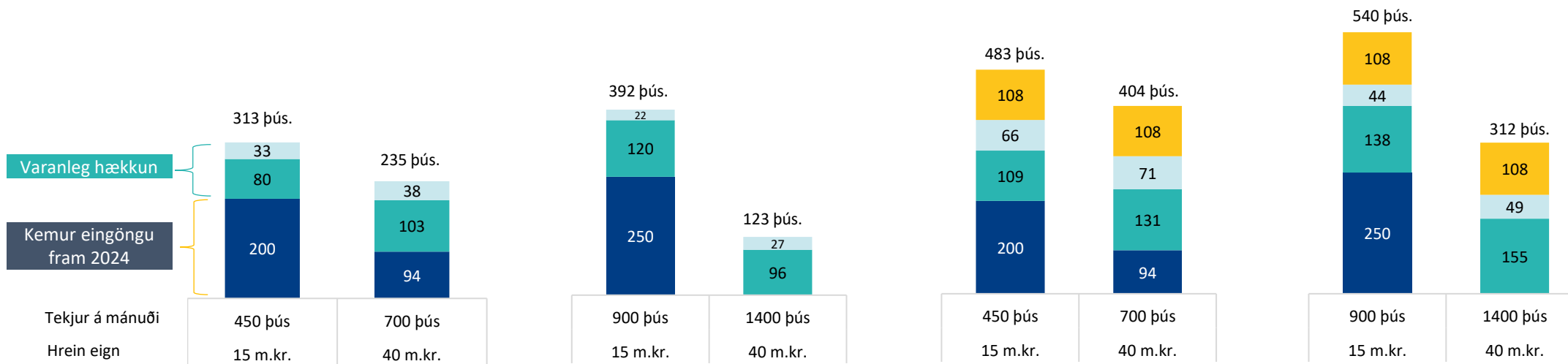
Fólk í sambúð með 1 barn

Einstæðir foreldrar með 2 börn, annað í grunnskóla

Fólk í sambúð með 2 börn, annað í grunnskóla

Miðað við að stofn til útreiknings vaxtastuðnings (23% af vaxtagjöldum vegna húsnæðis) sé 300 þúsund krónur á ári. *Miðað við algengt verð á skólamáltíðum

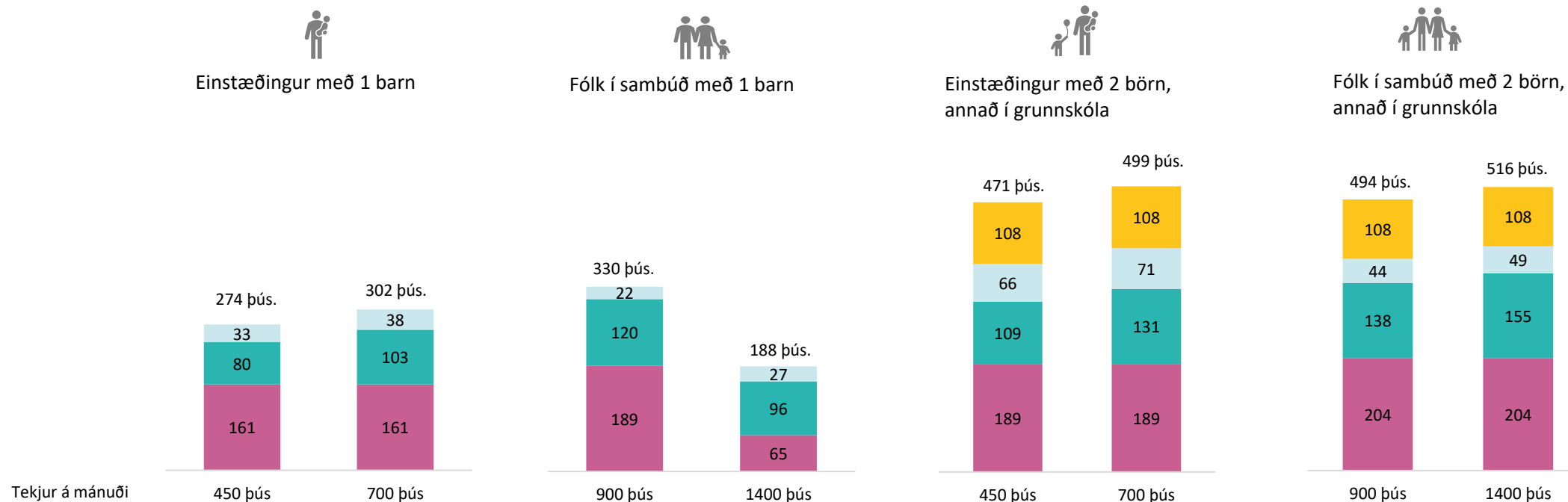
Dæmi um aukinn stuðning við fjölskyldur Leigjendur

■ Auknar húsnæðisbætur
■ Auknar barnabætur 2025

■ Auknar barnabætur 2024
■ Gjaldfrjálsar skólamáltíðir*

Til viðbótar, ekki sýnt:

- Hærri greiðslur í fæðingarorlofi
- Lægra leiguverð með stofnframlögum

Miðað við hefðbundið leiguverð og að eignir séu minni en 8 m.kr. *Miðað við algengt verð á skólamáltíðum.

Frekari upplýsingar og dæmi

- Á heimasíðu forsætisráðuneytisins má finna frétt frá 7. mars þar sem hægt er að lesa stutta samantekt en þar er einnig að finna glærur með ítarlegri dæmum
- <https://www.stjornarradid.is/efst-a-baugi/frettir/stok-frett/2024/03/07/Vaxandi-velsaeld-Adgerdir-stjornvalda-til-studnings-fjogurra-ara-kjarasamningum/>